Nr. [illegible] ([illegible]).
Ч. 201 (15.260).

Lwów, wtorek 5. września 1939.
Львів, вівторок 5. вересня 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Льгіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Анґлія виповіла війну Німеччині.

ПРОМОВА ПРЕМІЄРА ЧЕМБЕРЛЕНА ЧЕРЕЗ РАДІО.

[illegible]адон, 3. IX. ПАТ. В год. 11.15 премієр Чемберлен виголосив через радіо таку промову:

Говорю зі свого кабінету на Давнінґ Стріт. Сьогодні вранці британський амбасадор у Берліні передав німецькому урядові остаточну ноту з заявою, що коли не дістане до год. 11-ої відповіди, що Німеччина готова забрати своє військо з польської держави, вибухне між нами війна. Мушу сказати, що ми не дістали такої заяви і що супроти того Англія знаходиться у стані війни з Німеччиною. Можете собі зясувати, яким прикрим ударом для мене було, що всі мої зусилля на користь мира не мали успіху. [illegible] переконаний, що я не міг зробити нічого більше й нічого іншого. До останньої хвилини було зовсім можливо знайти мирну і чесну розвязку між Німеччиною і Польщею, але Гітлер цього не хотів. Він імовірно вирішив заатакувати Польщу без уваги на те, що станеться. Хоча тепер каже, що представив остаточні пропозиції, які Польща відкинула, то ця заява неправдива. Цих пропозицій ніколи не представлено Польщі ані Анґлії, хоча їх проголошено в четвер вночі через німецьке радіо. Гітлер не чекав з якою реакцією вони стрінуться, але наказав своїм військам, щоб на другий день вранці перейшли польський кордон.

Його поведінка вказує безсумнівно, що нема ніяких виглядів, щоб ця людина схотіла колинебудь виректися вжитку сили до того, щоб здійснити свою волю. Його може спинити тільки сила. Ми, разом із Францією, виконуючи сьогодні наші зобовязання, ідемо з допомогою Польщі, яка так мужньо протиставиться тому підлому й нікчемному нападові на її нарід. Маємо чисту совість. Ми зробили все, що яканебудь країна могла зробити, щоб зберегти мир. Але положення, в якому не можна довіряти ні одному слову володаря Німеччини і в якому ніякий нарід ані ніяка країна не могла би почуватися безпечно, стало нестерпне. І тепер, коли ми рішилися з тим скінчити, я певний, що всі ви відіграєте зі спокоєм та розсудком ролю, що вам припала. У хвилині такій, як теперішня, запевнення підтримки, що його ми дістали з цілої британської імперії, є для нас джерелом глибокої віри.

Після моєї промови вийдуть деякі подрібні заяви уряду. Звертіть на них пильну увагу. Уряд опрацював плян, згідно з яким можна буде виконати завдання народу у днях напруги, які є перед нами, але ті пляни вимагають вашої допомоги. Можете взяти участь у боєвих рядах або як добровольці у цивільній обороні. Зголошуйтеся, щоб виконати свій обовязок згідно з інструкціями, які дістанете.

Воєнний кабінет Англії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В Анґлії створили воєнний кабінет, у проводі якого станув Невіль Чемберлен. Міністром скарбу став Саймон, міністром закордонних справ Галіфакс. У склад воєнного кабінету ввійшов м. і. Вінстон Черчіль як перший льорд адміраліції. Крім них входять до кабінету: міністр координації національної оборони Четфільд, міністр без теки льорд Гокі, міністр війни Гор Беліша, міністр летунства Кінґслей Вуд, льорд приватної печатки Самуель Гор. Небавом іменують ще дальших членів кабінету.

І Франція приступила до війни проти Німеччини.

ЗАЯВА АМБАСАДОРА КУЛЬОНДРА МІНІСТРОВІ РІБЕНТРОПОВІ.

ПАРИЖ, ПАТ. Польська Агенція Телеграфічна офіційно повідомляє: Французький амбасадор у Берліні, якого прийняв у неділю в год. 12.30 німецький міністр закордонних справ Рібентроп запитав, чи Рібентроп може дати позитивну відповідь на запит звернений до уряду Німеччини 1-го вересня. Рібентроп відповів неґативно.

Амбасадор Кульондр пригадавши важку відповідальність, яка тяжить на Німеччині за викликання війни через аґресію, повідомив Рібентропа, що французький уряд від год. 17-ої в неділю мусить виконати зобовязання Франції супроти Польщі, про які німецький уряд знає.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Чи Японія відскочить від „осі".

ТОКІО, ПАТ. Японська преса повна протинімецьких виступів. „Асаґі Шімбун" осуджує поведінку Німеччини і пише, що Німеччина імовірно хоче обмежити війну до війни з Польщею, але цей плян їй не вдасться.

—o—

Співпраця Нової Зеляндії з Великою Британією.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Премієр Нової Зеляндії в промові, яку передала місцева радіовисильня, запевнив про найтіснішу співпрацю Нової Зеляндії з Великою Британією.

Комунікат Штабу Начального Вожда ч. 2.

АТАКА НІМЕЦЬКИХ БОМБОВИКІВ НА ВАРШАВУ. — ОБСАДА ВЕСТЕРПЛЯТТЕ БОРОНИТЬСЯ ПО ГЕРОЙСЬКИ.

ВАРШАВА, 3. 9. ПАТ. Летунська акція: У дні 2. ц. м. ворожі летуни продовжували діяльність на цілій території. Бомбардували багато місцевостей без уваги на те, чи вони мають військове значіння. Варшава була у дні 1. ц. м. метою кількаразових налетів, звязаних з бомбардуванням передмість та підміських місцевостей. Дотеперішня діяльність німецького летунства спричинює втрати головно серед цивільного населення.

Втрати ворожого летунства: Разом з учорашнім днем ми струтили 37 німецьких літаків. Власні втрати: разом з учорашнім днем 12 літаків.

Сухопутня діяльність: Ворог продовжує сильний наступ на фронті Підгаля, Шлезька і в напрямі Ченстохови. За вчорашній день ми знищили в боротьбі з панцирними одиницями коло 100 німецьких танків. На фронті Поморя та Східньої Прусії бої тривають на пограниччі. В области Ґдині бої продовжуються. Вестерплятте боронить ся.

КОМУНІКАТ ГОЛОВНОГО Ш[illegible] [illegible]НОГО ВОЖДА [illegible]

ВАРШАВА, ПАТ. 3. верес[illegible] [illegible]ська акція: Налети німецького летунства на територію Польщі тривають далі спричинюючи великі втрати серед цивільної людности. За сьогоднішній день бомбардовано Варшаву, Демблін, Радомсько, Торунь, Познань, Краків, Плоцьк і багато інших міст. Бомбардовано теж села, обстрілювано й обкидано бомбами людність, що пасла худобу.

Наше летунство повело сьогодні передполуднем наступ на угрупування панцирної зброї в районі Ченстохови. Бомбардовано успішно дві колюмни панцирної зброї противника як теж спричинено великі втрати угрупуванням, що знаходяться на постою.

Втрати летунства противника: Дня 2-го вересня наше мисливське летунство у боях над Торунем струтило 9 літаків, а в боях протилетунської оборони коло Бидґощі 6 літаків. За вчорашній день ми струтили 27 літаків. У перших днях боїв стручено 64 німецьких літаків.

Власні втрати летунства: За останню добу 11.

Наземна акція: Дуже сильний німецький наступ у районі Шлеська й Підгаля триває далі. Противник увів дуже значні сили. Сильні угрупування ворожої панцирної зброї прорвалися в районі Ченстохови і приневолили покинути те місто.

Супроти багатократної переваги противника, підтримуваного дуже значними силами панцирної зброї, важкої артилерії і летунства наше військо мусіло відступати зі Шлеська.

Здовж ріки Оса на північний схід від Ґрудьондза противник веде сильний наступ піхоти підсилений повзами.

На відтинку Східньої Прусії бої йдуть далі на пограниччі. В районі Ґдині і Ґданська ми відібрали Орлово і Кацк. Залога Вестерплятте далі боронить ся.

В часі летунського бомбардування у сьогоднішньому дні ствержено, що німецьке летунство вживає ґазових бомб. Ствержено [illegible], що німецькі літаки скидали затроєні цукорки і бальоники виповнені субстанцією, яка парить.

АВСТРАЛІЯ У СТАНІ ВІЙНИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

МЕЛЬБУРН, ПАТ. Австралійський премієр Мензі заявив через радіо, що Австралія знаходиться у стані війни з Німеччиною

Війна, яку можна було оминути.

Львів, 3. вересня 1939.

Коли ми, таксамо, як і безліч інших великих і малих рінномовних часописів у широкому світі, ще кілька днів тому сподівалися радше мирної розвязки конфлікту, то не кермувались при цьому ніяким „засадничим" пацифізмом і не пропускали з очей правди, що світ не дійшов ще до такої ідеальної організації, щоб війна взагалі нікому ніколи не була потрібна. Навпаки, при розгляді поважних мирових виглядів рішав саме той суто річевий аргумент, що мериторичні причини конфлікту не були такі, що їх — при добрій волі — не можна б було поладнати мирно. Не можна було теж припускати, щоб хтонебудь із безпосередньо зацікавлених у конфлікті не здавав собі справи з ризика, яке йому грозить з розпутаної війни: ризика далеко більшої втрати на випадок програної, ніж зиску на випадок виграної! Сам формальний предмет спору був теж непомірно маленький супроти жаху війни та всього великанського потрясення, звязаного з війною.

Очевидно, що з історичної перспективи будуть колись цілком інакше розглядати сутні причини війни, ніж сьогодні зясовувані вони у таких документах, як останні промови державних керманичів Німеччини, Анґлії, Франції та тексти офіціяльних нот. Після останньої світової війни ніодин історик не міг компромітували себе твердженням, що війна вибухла через убивство арх. Франца Фердинанда: це була тільки іскра, яка запалила бочку, що надовго передтим наповнювалась порохом. Але коли прийняти, що сутньою та найважнішою причиною остаиьої війни було морське суперництво Німеччини й Великої Британії, то далеко важче буде переводити паралелю з причинами нинішньої війни. Дуже трудно буде порівнювати спір за впливи на Балкані та в Азії („Дранґ нах Остен") та вбивство в Сараєві зі спором за Ґданськ та з останнім німецьким натиском на схід, дуже трудно буде порівнювати давне анґлійсько-німецьке суперництво за панування на морях з нинішніми німецькими кольоніяльними претенсіями.

Бо коли нинішня війна стала завершенням ревізіоністичного гону переможеної у Версалі Німеччини та взагалі боротьби довкола створеної у Версалі нової мапи світа, то раз-у-раз, у сотий і тисячний раз тиснеться на уста запит: невже не можна було поладнати мирно і справи Ґданська?

І ще так недавно Гітлер висловлювався про Ґданськ, як про „провінціональне містечко", яке не повинно становити предмету сварні між двома державами (не то причини світової війни!), а пропозицією демілітаризувати Ґданськ на випадок його прилучення до Німеччини — сама Німеччина підтвердила, що господарсько-політична ситуація того міста цілком специфічна, визначена просто його ґеоґрафією.

І чейже і в Ґданську німці (націонал-соціялісти) були фактичними панами і то не тільки місцеві уроженці, та й щодо доступу до кольоніяльних сирівців разом з матеріяльними можливостями їх експльоатації німці неоднократно діставали прозорі натяки від Анґлії, що це справа, яка може бути поладнана. Навіщо ж було викликувати війну?! Чи кількамісячна війна нервів не могла продовжитись ще на кілька тижнів чи хочби днів, щоб можна було звести за один стіл заінтересовані сторони, а не зривати війну нервів нападом на польську територію.

З можливістю війни люди від літ рахувалися. Від літ казали собі всі, що світ не на те міліярди видає на зброю, щоб вона перестарілась і поржавіла по маґазинах. Від 20-и років писали про коротке життя мира та загрозу чергової війни. Але люди таки хотіли, щоб причини тієї війни були ясніші, щоб вони були якісь льоґічніші, щоб можна було пояснювати їх не тільки атавістичними спонуками, що мають у вдачі імперіялістичного народу, щоб вони були й політично зрозумілі широким масам. І тому сьогодні, коли війна вже є фактом, люди не можуть стриматись, щоб не сказати: а все ж ту війну можна було оминути. Могла її оминути Німеччина, яка вже після Вільна і Судетів і Праги і Мемелю висунула вимоги, що згодом ніби стали формальними причинами цієї війни.

Передісторія польсько-німецької війни.

Як відомо з комунікату Польської Телеґрафічної Агенції німці проголосили 30. серпня урядовий комунікат у справі виміни нот між Німеччиною та Великою Британією. В комунікаті сказано, що Велика Британія заявила була свою готовість через свого амбасадора в Берліні посередничити між Німеччиною і Польщею у справі спірних проблем. У відповідь на анґлійське посередництво німецький уряд мав домагатися, щоб **повновласник польського уряду приїхав на переговори до Берліна найпізніше до 30. серпня вечором.** Замість повідомлення про приїзд польського повновласника польський уряд — пишуть німці у своєму комунікаті — проголосив мобілізацію. Міністр Рібентроп — кажуть німці — мав дати британському амбасадорові у звязку з переданням анґлійської ноти про посередництво устно зміст передбачених німецьких пропозицій на випадок приїзду польського повновласника. Гітлер та німецький уряд чекали, мовляв, даремно два дні на приїзд повновласника Польщі; коли ж він таки не приїхав, Німеччина уважала, що її пропозиції Польща відкинула. Німецькі пропозиції угоди з Польщею передбачували згідно з німецькою версією: **поворот Ґданська до Німеччини і плебісцит на Поморі, в якому мали мати право голосування усі німці, що дня 1. січня 1918. року жили на цьому просторі.**

Так нарисували передісторію війни в офіціяльному комунікаті німці. Докладно ми подали це за ПАТ-ом перед двома днями.

Інакше цю передісторію передає офіціяльна британська заява, оголошена у Льондоні 2. вересня. Подаємо її дослівно за ПАТ-ом:

„Коли проклямація канцлера Гітлера до німецького народу означає, як це з неї видно, що німці виповідають війну Польщі, то на основі компетентних джерел треба ствердити, що **Франція та Велика Британія незломно порішили аж до останніх меж виконати свої зобовязання у відношенні до польського уряду.** Німецьке експозе, оголошене підчас переговорів, має очевидно на меті обманути. Дня 29. серпня Гітлер поінформував анґлійського амбасадора, що чергового дня очікує уповноваженого представника Польщі в Берліні, який міг би на основі повновластей переговорювати у справі ліквідації спору. Гітлер додав, що з міжчасі має надію випрацювати пропозиції. **Він м. ін. очікував, що польський уряд піддасть себе процедурі, яку накинено президентові Чехословаччини та, що до Берліна вишлють емісаря, який прийме всі умовини, зміст яких цілковито не був відомий польському урядові.** Очевидно, що польський уряд не бажав собі знайтися в такій принизливій ситуації. **Нема звичаю, навіть у випадку накинення мирових умовин переможеним, щоб унеможливити звертатись по інструкції до свого уряду.**

В такому короткому часі неможливо дати коментарі до заяви німецького уряду, яка обманює. Зате становище британського уряду можна окреслити в такий спосіб: Якщо німецький уряд щиро бажав полагодити суперечку переговорами, то не уживав би ультимативної процедури. Навпаки — зачав би переговори з польським урядом згідно з процедурою, яку застосовують нормально уряди цивілізованих країн з метою устійнити місце і дату переговорів. Британський уряд думає, що польський уряд є цілком виправданий, відкидаючи трактування, що його німецький уряд хотів йому накинути. Що ж до проголошених умовин, яких досі не подано до відома польському урядові, то британський уряд може сказати зі свого боку, що ці умовини, річ очевидна, треба передати польському урядові, полишаючи йому вирішення, чи вони суперечні з життєвими інтересами Польщі, інтересами, які, як це сама Німеччина в письменій заяві до британського уряду ствердила, буде респектувати.

Крім цієї офіціяльної британської заяви, оголошеної у пресі 2. вересня, премієр Чемберлен у палаті послів та міністр Галіфакс у палаті льордів зложили таку заяву:

„В год. 20.30 минулої ночі британський амбасадор у Берліні вручив Рібентропові деклярацію з осторогою, яку відчитано вчора в палаті послів. Рібентроп заявив, що мусить переказати її Гітлерові. Амб. Гендерсон висловив готовість почекати на відповідь канцлера, проте відповідь і досі не наспіла. **Можливо, що проволока сталася через пропозиції, які в міжчасі висунула Італія, а саме, що мусять припинитись воєнні дії, та що має бути скликана конференція пяти держав: Анґлії, Франції, Польщі, Німеччини та Італії.**

Доцінюючи зусилля італійського уряду, британський уряд зі свого боку не бачить можливости брати участь у такій конференції, доки Польща є предметом інвазії, її міста бомбардують, а Ґданськ став предметом односторонньої полагоди силою. Британський уряд, як учора сказано в заяві, обовязаний почати акцію, коли війська німецькі не уступлять з польської території. Це подано до відома французькому урядові з тим, що конечний є період часу, щоб британський та французький уряди знали, чи німецький уряд готов перевести відкликання свого війська.

Я хотів би мати переконання про добру волю обох сторін і хотів би уважати ту пропозицію за таку, що єдино вона дає розумну нагоду корисно поладнати справу. Здогадуюся, що тут є одинока відповідь, дам її завтра палаті.

Британський уряд не признає важности закону, на якому основана акція ґданської влади, і це через допомогу, яку їй дав уряд Райху".

Скандинавські держави оголосили невтральність.

СТОКҐОЛЬМ, 2. 9. ПАТ. Уряди скандинавських держав оголосили вчора одночасно деклярації про свою абсолютну невтральність у теперішній війні. Постанови про невтральність подає декларація з 27. травня 1938 р., що її підписали: Данія, Фінляндія, Ірляндія, Норвеґія та Швеція і вона вже обовязує.

—o—

Стан алярму в Новій Зеляндії.

ВЕЛІНҐТОН, ПАТ. Ген. ґубернатор наказав стан алярму в цілій домінії: введено цензуру, мобілізацію військової фльоти і контролю торговельної, контролю цін та цивільного летунства. Ці постанови мають превентивний характер.

Польща пошанує невтральність Литви.

ВАРШАВА, ПАТ. повідомляє урядово, що польському послові у Ковні поручено зложити литовському урядові заяву, що Польща пошанує невтральність Литви.

Леґальна праця комуністів у Німеччині.

Німецько-большевицький пакт про неаґресію вирішив теж у додаткових тайних клявзулях справу комуністів у Німеччині. Між іншим німецький уряд зобовязався припинити переслідування комуністів на терені Німеччини, зате уряд С.С.С.Р. має занехати протигітлерівську пропаґанду, яку в останньому часі дуже посилило совітське радіо та преса.

Почавши від підписання торговельного договору дуже численні до того часу вістки протигітлерівського характеру зовсім зникли зі стовпців совітської преси. Таким чином усгіднено найдразливіші моменти у совітсько-німецьких взаєминах.

У МИРНОМУ ЧАСІ ҐАЗЕТА Є ПОТРЕБОЮ КУЛЬТУРНОЇ ЛЮДИНИ — ПІДЧАС ВІЙНИ Є ЩОДЕННОЮ ПОТРЕБОЮ КОЖНОЇ ОДИНИЦІ. НЕМА ЛЮДИНИ, ЯКА НЕ ХОТІЛА Б НИНІ ЧУТИ ПРО ОСТАННІ НОВИНИ, ЯКА НЕ БАЖАЛА Б ЗНАЙТИ У РІДНІЙ ҐАЗЕТІ СЛОВА ПОТІХИ. ВИДАТОК НА ҐАЗЕТУ СТАЄ НЕОБХІДНИМ ВИДАТКОМ, ТАКИМ, ЯК НА ХЛІБ, СІЛЬ, ПАЛИВО, СВІТЛО, З ТОЮ РІЖНИЦЕЮ, ЩО ВИДАТОК НА ҐАЗЕТУ У ВОЄННОМУ ЧАСІ Є В МІСЯЧНОМУ БУДЖЕТІ ЛЮДИНИ ВИДАТКОМ РОЗМІРНО НАЙМЕНШИМ. ЩО ЗНАЧИТЬ ВИДАТИ КІЛЬКА ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО НА ТЕ, ЩОБ МАТИ ЗВЯЗОК З ЦЕНТРОМ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ У ПОЛЬЩІ, ЩОБ МАТИ ОСТАННІ ВІДОМОСТИ, СТАТТІ НА АКТУАЛЬНІ ТЕМИ, ЩО ТОРКАЛИСЬ ЧИ МІЖНАРОДНЬОЇ СИТУАЦІЇ, ЖИТТЯ РІДНОГО НАРОДУ ТА ЖИТТЯ ДЕРЖАВИ, — ЩО ЗНАЧИТЬ ВИДАТИ ТИХ КІЛЬКА ЗОЛОТИХ У МІСЯЦЬ, ЩОБ МАТИ ТУ СВІДОМІСТЬ, ЩО Є У ЛЬВОВІ ЦІЛИЙ ГУРТ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ НАД ТИМ, ЩОБ СКЛАСТИ Й ВИДРУКУВАТИ ДЛЯ СВОЇХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ҐАЗЕТУ, ТА ЖУРЯТЬСЯ, ЩОБ ВІДПОВІДНО ДО ЗМІНЕНИХ ОБСТАВИН КОМУНІКАЦІЇ ДОСТАВИТИ ЇЇ МОЖЛИВО ЯКНАЙШВИДШЕ?!

ТОМУ НЕ ВАГАЙТЕСЯ ТА НЕ ОТЯГАЙТЕСЯ З ВИСИЛКОЮ ТІЄЇ ДРІБНОЇ КВОТИ НА РІДНУ ҐАЗЕТУ! ПРОСИМО ТЯМИТИ, ЩО В НИНІШНЬОМУ ЧАСІ ҐАЗЕТА НЕ МОЖЕ ДОБУТИ ПАПЕРУ, КОЛИ НЕ КУПИТЬ ЙОГО ЗА ГОТІВКУ, ТА ЩО НАВІТЬ ПІСЛЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ ДЕЯКИХ ОЩАДНОСТЕЙ ВИДАТКИ НА ВТРИМАННЯ ҐАЗЕТИ — РЕДАКЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ, ЕКСПЕДИЦІЇ, ДРУКАРНІ ВКЛЮЧНО З УСІМИ ПЛАТНОСТЯМИ, ЩО ЇХ ВИМАГАЮТЬ ЗАКОНИ, — ТАКІ ВЕЛИКІ, ЩО ТРЕБА ПОСТІЙНИХ І БЕЗУПИННИХ ВПЛИВІВ НА ЇХ ПОКРИТТЯ. „ДІЛО" ВИХОДИТЬ НОРМАЛЬНО, ЩОДНЯ, ПО ЗМОЗІ У НЕЗМІНЕНОМУ ОБЄМІ. ЯКЩО ХТОСЬ ІЗ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ НЕ ДІСТАЄ ҐАЗЕТИ ПРАВИЛЬНО — ПРОСИМО ЗРОЗУМІТИ ВИЇМКОВІ ОБСТАВИНИ. МИ ТЕЖ ПРАЦЮЄМО СЕРЕД ВИЇМКОВИХ ОБСТАВИН ТА ВИКОНУЄМО СЕРЕД НИХ СВІЙ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ВСЬОГО НАРОДУ! ТОМУ Й У ВЛАСНОМУ ІНТЕРЕСІ І З ГРОМАДЯНСЬКОГО ОБОВЯЗКУ ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО ЗАЛЕГЛУ ПЕРЕДПЛАТУ ДЛЯ ВАШОГО СТАРОГО Й ВИПРОБОВАНОГО ПРИЯТЕЛЯ — ДЛЯ „ДІЛА"!

Додаткова мобілізацийна оповістка.

ПОКЛИКАННЯ ДО ЧИННОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

Міністр Військових Справ проголосив:

І. Покликую до чинної військової служби **всіх тих**

— старшин резерви, загального ополчення і стану спочинку,

— підхорунжих резерви і загального ополчення,

— підстаршин, старших рядовиків, і рядовиків резерви й загального ополчення,

— підстаршин стану спочинку,

— зачислених до допомічної військової служби,

без огляду на вік, категорію здоровля і рід зброї (служби), **що дістали білі мобілізаційні карти з червоним паском.**

II. Покликані **виконають наказ подорожі**, поданий на 2-ій сторінці мобілізаційної карти подаючись **негайно** до військової або невійськової формації, вказаної у тому наказі. Цей наказ подає теж, де та формація знаходиться, в який спосіб — піхотою чи залізницею — покликаний має відбути подорож та що має забрати з собою.

Покликані, які є керманичами або власниками й керманичами механічних возів і по думці проголошеного пляну бранки мають доставити ті вози до бранкових комісій, повинні застосуватися до вказівок поданих у точці 3-ій на 3-тій сторінці мобілізаційної карти.

III. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕЗГОЛОШЕННЯ ДО ЧИННОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ:

Винуватий у тому, що не зголосився до чинної військової служби по думці нинішньої оповістки **буде покараний** згідно з приписами військового карного кодексу, який передбачує — залежно від кваліфікації чину — **КАРИ ПОЗБАВЛЕННЯ СВОБОДИ ДО БЕЗРЕЧИНЦЕВОЇ ВЯЗНИЦІ ВКЛЮЧНО АБО КАРУ СМЕРТИ**

Варшава, дня 3. вересня 1939 р.

Міністр Військових Справ.

Історичне засідання польського сойму.

ЗАЯВИ ПРЕДСТАВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

Деклярація премієра Складковського про війну.

В суботу 2-го вересня відбулося пленарне засідання польського сойму. Перед початком нарад забрав слово премієр ґен. **Славой-Складковський**, який на вступі подякував соймові за те, що сойм розуміючи вагу положення влекшив урядові працю тим, що ще перед війною, тобто у травні місяці ц. р. ухвалив повновласти в ділянці справ господарських та оборони держави. „Висока Палато! — говорив премієр Складковський — Заявляю в імені уряду, що стаю до диспозиції Начального Вожда. Він навіяний непохитною волею вести боротьбу аж до перемоги і з урядом уся Польща навіяна тим самим духом. Ми спокійні, накинену війну виграємо так, як учив нас Йосиф Пілсудський. На заклик Президента підемо всі плече об плече. Війну виграємо, бо маємо вожда Сьміґлого Ридза й виконаємо у твердому вояцькому послусі всі накази, що ведуть Польщу в Імя Боже до перемоги."

Промову премієра Складковського сойм часто й гарячо оплескував.

Після премієра Складковського, якого промову сойм прийняв бурхливими й довгими оваціями, забрав слово віцемаршал сойму полк. **Венда**, який ствердив, що Польщі накинули війну. „Нема сьогодні у Польщі — говорив далі полк. Венда — ані одного громадянина, якого серце не вдаряло би гарячим ритмом, коли розлягається оклик: до зброї! Стверджую, що всі громадяни Річипосполитої Польської творять сьогодні один великий збройний табор відданий наказам Начального Вожда Едварда Сьміґлого Ридза, під якого наказами боронитимемось за свободу і світлість Річипосполитої Польської."

Наприкінці своєї промови полк. Венда подав до відома, що парляментарний клюб О. З. Н. зголосив до сойму внесок про військову службу послів і сенаторів

ЗАЯВИ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНЦІВ ТА ЖИДІВ.

Промова посла М. Скрипника.

Ствердивши на початку своєї промови, що Польща знову входить у період великої історичної спроби, посол Скрипник говорив: **„Провидіння наложило на сьогоднішні покоління українців та поляків завдання боронити ті землі, на яких лучаться дві культури, сходу і заходу. Історія століття повчає нас, що народи свідомі своїх завдань лучаться перед спільною небезпекою. Наш обовязок — забути про болісні досвіди минулого й у почутті великої відповідальньоости за долю Річипосполитої стати на спільному фронті. Людність Волині станула з цілою готовістю на заклик держави. Вже сьогодні мої брати зрошують поля боїв власною кровю."**

Промовець відкликається до ідеї з 1920-го року, ідеї спільної долі обох народів та спільної оборони, що її висловили Пілсудський і Петлюра. Рік 1939-ий нічим не ріжниться від 1920 р. Вороги ті самі, тільки інакше поділили ролі між собою. **„Бажаємо тільки підтвердження** — говорив пос. Скрипник — **що ідея польсько-українського порозуміння живе і що вона сцементує народи польський та український у боротьбі за найбільше добро народу і людства.**

Сойм у багато місцях оплескував промову.

Промова посла Василя Мудрого.

Голова Української Парляментарної Репрезентації посол **Василь Мудрий** склав таку заяву:

„Дня 24-го серпня відбувся краєвий конгрес УНДО, на якому одноголосно прийнято резолюцію, що в теперішніх важких для Річипосполитої часах український нарід виконає громадянський обовязок крови і майна супроти держави та що неполаднані досі українські справи в державі будуть згідно і справедливо в інтересі народу вирішені вже в найближчому майбутньому. (Оплески на українських лавках). Ми, Українська Парляментарна Репрезентація, **як політична репрезентація УНДО і члени Народньої Обнови заявляємо, що тепер не час на взаємні політичні спори.** (Загальні бурхливі оплески). **Разом із усім громадянством українці виконають обовязок і принесуть усі жертви для оборони держави.** (Довготривалі загальні оплески).

Промова посла Зайдемана.

Представник Жидівського Клюбу пос. Зайдеман заявив, що тепер не час на довгі промови і тому він в імені жидівської людности в Польщі, покликуючись на всі дотеперішні деклярації Жидівського Клюбу, ще раз заявляє, що жидівська людність у Польщі без застережень віддається до диспозиції і під накази Начальної Команди Армії і стає на заклик готова на всі жертви, що їх вимагатиме історична хвилина. (Сойм прийняв цю промову довгими оплесками).

ЗАКОН ПРО ЧИННУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ПОСЛІВ І СЕНАТОРІВ.

Після промов маршал **Маковський** повідомив, що посол **Женчиковський** зголосив законопроект про чинну військову службу послів та сенаторів та зикликав сойм, щоб ухвалив той закон у скороченім порядку. Після того пос. Женчиковський коротко зреферував законопроект, який дає послам і сенаторам змогу звільнитися від публичної служби й добровільно вступити до війська, при чому не тратять мандату. Сойм ухвалив цей закон одноголосно.

ЗАСІДАНЯ СЕНАТУ.

Того самого дня відбулося теж пленарне засідання сенату, на якому премієр Складковський виголосив таку саму промову як у соймі. Маршал **Медзінський** виголосив після того промову про теперішне положення.

Комітет Суспільної Опіки у Львові.

В четвер, 31. м. м. відбулися у львівському маґістраті установчі збори львівського комітету Суспільної Опіки. Зборами проводив президент міста д-р Островський, який у вступнім слові засував присутнім вагу й потребу оснування такого комітету під теперішні важкі хвилини. Такий комітет мав би зайнятися опікою над родинами вояків, жертвами війни і воєнними сиротами.

На внесок през. Островського вибрано Комітет під головуванням б. воєводи Голуховського. Одночасно, згідно зі статутом Комітету переведено теж вибір поодиноких провідників секцій Комітету Суспільної Опіки.

Комітет проголосив відповідну відозву до громадянства із закликом до співпраці.

—o—

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (200) число „Діла" підпало конфіскаті (подаємо, як у рішенні львівського городського староства) за вступну статтю п. н. „Сталося". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Громадяни Польської Держави!

Відвічна німецька жадоба займанщин, що її гітлерам довів до злочинного шалу, розпутала знову світову війну і простягнула руку по землі Польської Держави.

Єдиною відповіддю Річипосполитої на цей замах — може бути і є збройний опір.

То не Польща почала війну. Але почату приймає з рішучою, непохитною волею перемоги і глибокою вірою, що Бог поблагословить зброї Річипосполитої. Бо стаємо до справедливої боротьби в обороні власної свободи, свободи славянщини і цілої Европи. Стаємо до боротьби з варварством за гідність людини, за непохитні релігійні, культурні й етичні вартости.

Але почата війна — то не тільки боротьба армій. То війна цілих народів, то війна, в якій кожний громадянин мусить бути вояком.

Не може забракнути ані одного громадянина Польської Держави, що не працював би для перемоги.

Совість кожного громадянина наказує помножувати сили Держави в цій святій війні.

Жертвенне зусилля, що випливає з власного пориву громадянської праці, таксамо необхідне для перемоги, як геройство вояків на фронті.

Не може нічого бракнути нашим синам, братам, мужам, батькам, що збройно борються. Не можуть вони залишитися без опіки, позбавлені кормителів, родини. Мусять чути, мусять знати кожної хвилини наші вояки, що той сам боєвий дух, який їх оживляє, є в цілому громадянстві.

Геройству збройної боротьби вояків мусить товаришити не менш геройське зусилля громадянської праці всіх, що залишаються поза фронтом.

Не тільки з наказу, але зі свобідної волі хочемо всі прикласти руку до перемоги Польщі. Але щоб наша праця була справді успішна — вона мусить бути плянова, зорґанізована.

Так як зєднана, одноціля армія — таксамо зєднане й одноціле сьогодні ціле громадянство.

Припиняються у цьому моменті всі внутрішні протилежности й нехіть національна, клясова, віроісповідна і партійна. Всі громадянські союзи й товариства Львова і трьох південно-східніх воєвідств звертаються у спільній відозві до всіх громадян держави з закликом:

Віддайте жертвенно все своє зусилля праці для Держави, підпорядкуйтеся уладно наказам влади.

Нехай не буде ні одного громадянина, що живе тільки для себе і своєї родини, як теж такого, що ходить самопас, коли вирішується доля Держави на цілі століття.

Воля перемоги мусить бути зорґанізованою волею.

Памятаймо:

Свобода Держави, то свобода громадян!

Сьогодні не має ваги життя одиниці і приватне життя. Важне тільки життя і свобода Річипосполитої.

Все для перемоги в накиненій нам святій війні!

† Андрей Шептицький, Архиепископ-Митрополит греко-кат. обряду, † Болеслав Твардовський. Архиепископ-Митрополит лат. обряду, Кс. Діонисій Каєтанович, Вікарій Капітули вірменського обряду.

Франц Буяк, Антін Ербах, Адам Фішер, рабін Леві Фройнд, Станислав Ґломбінський, Станислав Ґрабський, кс. Болеслав Ґрудзенський, Артур Гавзнер, Генрик Гешелес, Яків Гайхерт, Іван Кедрин-Рудницький, Бронислав Лясковніцький, о. Роман Лободич, Василь Мудрий, Зенон Пеленський, Михайло Рінґль, Бронислав Скаляк, Еміль Зоммерштайн, Станислав Старжевський, Стефан Свідерський, Франц Свістель, Бронислав Войцеховський.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

4. вересня 1889 р.

МАНЕВРИ В ГАЛИЧИНІ.

Без огляду на заперечення будапештенського кореспондента з цісарем виїхали на маневри до Галичини німецький, військовий аташе майор Дейнес та італійський аташе полковник Брасутти.

Боснянсько-герцоговинський генеральний штаб буде тепер відбувати свої вправи над сербською границею.

АРЕШТИ В КИЄВІ.

З Києва пишуть, що в десять днів по ревізіях і арештах київської молоді, що перебувала на вакаціях в Галичині, почалися є Києві ревізії та арештування. Дня 25. серпня перевела жандармерія 7 ревізій і арештувала пятьох студентів: Деґена, Арабажина, Лапу, Синявського й Зарембу. Другого дня знову зроблено 12 ревізій і арештовано восьмеро людей. До 1-го вересня арештовано 17 осіб (між ними 10 поляків). Дійсної причини арештувань ніхто не знає. Говорять і про соціялізм і про нечуване досі товариство „раціоналістів.“

Амбасадори Польщі, Англії, Франції та Злучених Держав покинули Берлін.

ВАРШАВА, 3. 9. (ПАТ). Згідно з міжнародніми звичаями з уваги на вибух війни між Польщею та Німеччиною амбасадор Річипосполитої в Берліні виїхав до Польщі через Данію разом з членами амбасади і ґенерального консуляту. Одночасно німецька амбасада разом з консулярним виділом амбасади покинула Варшаву і поїхала через Ригу до Німеччини. Виїзд членів німецьких консулярних станиць відбудеться на засаді взаємности у відношенні до членів польських консулярних станиць у Німеччині.

БЕРЛІН, 2. 9. (ПАТ). Аґенція Стефані довідується, що амбасадори Франції та Великої Британії покинуть разом з персоналом Берлін.

ПАРИЖ, 3. 9. (ПАТ). Амбасадор Злучених Держав Північної Америки в Берліні звернувся до свого уряду з проханням відкликати його зі становища, яке займає. Його проханню вволили.

БЕРЛІН, 3. 9. (ПАТ). Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що британська влада видала розпорядок перервати телефонічні розмови між Англією та Німеччиною.

КОВНО, 2. 9. (ПАТ). Високий Комісар Ліґи Націй у Ґданську професор Буркгардт заявив кореспондентові Райтера, що Форстер та Ґрайзер сказали йому, що він мусить покинути своє бюро за 2 години. Проф. Буркгардт покинув Ґданськ в год. 9.30, полишаючи ціле умеблювання та бібліотеку.

—o—

Отворення XIX Східних Торгів у Львові.

В суботу 2. ц. м. в год. 10.30 передполуднем відбулося у Львові згідно з програмою урочисте отворення XIX. Східних Торгів у салі Промислово-Торговельної Палати. Присутніх достойників, делегатів ріжних установ і представників купецького стану привитав президент Пром.Торг. Палати **д-р М. Шарський.** По ньому промовив президент міста **д-р Островський,** що склав подяку за підтримку Торгів урядові, як також усім тим, що причинились до їх отворення. З черги промовив п. воєвода **А. Білик,** який підкреслив, що цьогорічні Торги відбуваються у вирішних хвилинах історії. Одночасно воєвода підніс воєнне геройство Львова за те, що в неціліх 24 годин після того, як на вулицях Львова залунали детонації бомб із німецьких літаків і по двох алярмах — саля, в якій відбувається відкриття Торгів, заповнилася майже так, як кожного року. Тільки декому комунікаційні трудноші, зрозумілі у другому дні мобілізації, не дозволили приїхати до Львова. Воєвода закликав узяти собі приклад із Львова та зі Східних Торгів. Усі мусять працювати у повній рівновазі духа, в повному спокою як у фізичній, так теж і психічній спроможности. Треба у приватному житті опанувати думку й волю, треба вміти володіти своїми нервами. „В цій війні — казав далі воєвода Білик — нема ніякого компромісу, як не було його в моменті, коли поставлено нам домагання. Коли б ми їх прийняли, то вони перекреслили б нашу незалежність, свободу й дорогу до великости. Для нас ясна ситуація: життя кожного з нас не має ніякої вартости, коли воно не зможе розвиватись у свобідній, незалежній та великій державі.

Зясуймо собі з цього справу, що тепер не пора на великі слова. Одначе я намагаюся вживати простих слів. Коли вчора, безпосередньо по летунськім наступі, я обїздив місто, я бачив страти, вирви, ранених та ґрупи львовян, які обговорювали те, що трапилось, але на їх лицях я побачив холодну безоглядність і детермінацію. Так теж уявляю собі цілий польський нарід.

В закінченні своєї промови закликував воєвода Білик ще раз до спокою без огляду на змінні ходи війни. Підчас світової війни були хвилини в яких здавалося, що деякі народи щезнуть із карти світа. Деякі народи переходили таку важку долю, як Бельґія і Сербія. „Наша армія є гаранткою, що підчас цієї війни нещастя, які зустрінули тамті народи, нас пощадять. Коли тепер так обговорюю цю проблему, то тому, що сам бачу і ви бачите і ввесь польський нарід, що початок війни відомий, але невідомий час закінчення війни та її переходи. Для нас один шлях: переможемо або щезнемо з поверхні землі. Перед нами смерть або перемога. Начальний Вожд поведе нас до перемоги!“

На закінчення всі гості під проводом директора Торгів д-ра Ясінського поїхали на Східні Торги, де символічну стяжку протяв іменем уряду воєвода Білик. Потім відбулись оглядини Торгів, які, не зважаючи на всі трудноші нинішніх днів, зорґанізовано д. справно.

—o—

Нові проекти декретів.

У Варшаві відбулося 1. ц. м. засідання ради міністрів під проводом прем. Славой-Складковського на якому рішено предложити Президентові Польщі до підпису низку проектів у звязку з воєнним положенням. Між іншим **рада мін'стрів приняла декрет про надзвичайну данину,** яку платитимуть платники промислового податку у висоті 200 прц. ціни промислових свідоцтв на 1939 р. Одночасно декрет підвищує майже на 20 прц. норми податків: ґрунтового, від нерухомостей, від старих і нових домів та доходового податку для осіб, які дістають постійні винагороди. Окремий декрет касує дотеперішній спеціяльний податок, що його платили державні урядовці з тим, що передбачує дещо більші нові ставки для державних урядовців. **Далі рада міністрів приняла декрет про 7-денне припинення виплат у кредитових установах від речинцевих, безречинцевих і щадничих вкладок. Декрет не торкається чекових і біжучих рахунків. По 7-ох днях кредитові установи будуть далі виплачувати вклади: до 500 зол. — в цілости, понад 500 зол. — 1/10 сальда.**

Інший декрет передбачує, що можна буде розвязати договори найму, заключені на рік і довший час. Крім того окремий декрет торкається орґанізації торговлі і продукції. Декрет передбачує заборону вивозу і привозу товарів. Міністерство промислу і торговлі устійнить спис орґанізацій, що матимуть право вивозити і привозити товари. Деякі фірми матимуть право привозити товари для цілої бранжі. Вкінці декрет передбачує створення примусових воєнних бранж, щоб виконати домагання, звязані з продукцією та оборотом.

—o—

ВПРАВИ ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В Льондоні відбулися в неділю вправи протилетунської оборони, що виявили повну справність оборонного пасивного і чинного апарату.

—o—

ДИМІСІЯ ПРИХИЛЬНИКА „ОСІ“.

РИМ, ПАТ. Японського амбасадора в Римі Ширатові усунули з його становища. Він був прихильником „осі“.

—o—

НАДЗВИЧАЙНІ РОЗПОРЯДКИ У МАДЯРЩИНІ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Урядовий часопис проголосив відозву премієра Телекія, яка стверджує, що мадярський уряд мусів видати цілу низку розпорядків, як обмеження громадянських свобід, заведення превенційної цензури, обмеження в набуванні артикулів першої потреби і т. д. Передбачені ще дальші подібні розпорядки.

НАГЛІ СУДИ В ПОЛЬЩІ.

На основі ст. 5. закону з 23. червня 1939. р. про воєнний стан (Д. З. ч. 57, поз. 366) **рада міністрів завела розпорядком** з дня 2. вересня 1939. р. **наглу процедуру перед загальними судами на цілому просторі держави. Згаданий розпорядок ради міністрів діє від 3. вересня 1939. р. Наглі суди розглядають з днем 3. вересня ц. р. такі проступки:** 1) **зі ст. 93 кк.** (замах на істнування, цілість та устрій держави); 2) **зі ст. 94 кк.** (замах на Президента Польщі); 3) **зі ст. 95 кк.** (замах на начальні органи влади); 4) **зі ст. 96, 97, 98 кк.** (підготова до замаху на істнування, цілість та устрій держави; до замаху на Президента Польщі або на начальні органи влади; порозуміння або підготова до іншої акції з метою виконати вище згадані протидержавні замахи); 5) **зі ст. 99 кк.** (порозуміння у справі ворожої акції проти держави); 6) **зі ст. 100 § 1 кк.** (воєнна зрада держави); 7) **зі ст. 101 кк.** (служба у ворожому війську); 8) **зі ст. 102 кк.** (збройна акція проти держави); 9) **зі ст. 103 кк.** (полекша при втечі воєнному полоненому); 10) **зі ст. 104 § 1 кк.** (поширювання вісток, щоб ослабити оборонний дух суспільности); 11) **зі ст. 105 § 1—3 кк.** (зловживання при військових доставах); 12) **зі ст. 106 і 107 кк.** (дипльоматична зрада держави); 13) **зі ст. 108 кк.** (наражування держави на небезпеку війни або зірвання дипльоматичних взаємин); 14) **зі ст. 109** (поширювання за кордоном неправдивих вісток з метою пошкодити інтересам держави); **зі ст. 114 кк.** (вплив на діляння законодатних органів); 16) **зі ст. 125 § 1 кк.** (напасть на Президента Польщі); 17) **зі ст. 126 кк.** (вплив насильством або погрозами на діляння уряду, міністра або суду); 18) **зі ст. 154 § 2, 155 § 2 кк.** (заклик до державного злочину і похвала такого злочину; зладжування, переховування і перевоження письм, друків і картин, що накликують до державного злочину або їх похвалюють); 19) **зі ст. 163 кк.** (участь у публичному збіговищі); 20) **зі ст. 164 і 166 кк.** (збори, сходини й організації у справах проступків); 21) **зі ст. 167 кк.** (участь у збройній організації); 22) **зі ст. 175 § 1 кк.** (фальшування грошей); 23) **зі ст. 215 § 1 кк.** (спричинювання загальної небезпеки пожежі, повені, знищення будівлі, катастрофи в сухопутній, водній і повітряній комунікації); 24) **зі ст. 216 § 1 кк.** (спричинювання загальної небезпеки при допомозі вибухових чи легкопальних матеріялів або ґазів); 25) **зі ст. 217 § 1 кк.** (спричинювання загальної небезпеки ушкодженням уладжень публичної ужиточности; поширюванням чи вдаремнюванням боротьби з пошестю, діланням у небезпечних умовинах; 26) **зі ст. 218 і 219 кк.** (підготова до виконання або порозуміння у справі виконання проступків, вичислених під 23—25); 27) **зі ст. 221 кк.** (перешкоди в рятунковій акції підчас загрози загальної небезпеки); 28) **зі ст. 222 кк.** (громадження, переховування і виріб зброї та вибухових матеріялів); 29) **зі ст. 223 і 224 кк.** (якщо вчинку доконано або намагано доконати ушкодженням водотягів, електрівень, ґазових та каналізаційних підприємств); 30) **зі ст. 225 § 1 кк.** (душегубство); 31) **зі ст. 258, 259, 260 кк.** (грабункова крадіж, грабіж і морське розбишацтво); 32) **зі ст. 257 і 261 кк.** (крадіж і шантаж при допомозі зброї); 33) **зі ст. 263 § 2 кк.** (ушкодження чужого майна вогнем, вибуховими або легкопальними матеріялами); 34) **зі ст. 10 § 1—4, ст. 12 § 1—2, ст. 13, ст. 14 § 2, ст. 16 і ст. 17 розпорядку Президента Польщі про деякі проступки проти безпеки держави** (виявлення державної тайни; передача військової інформації урядові чужої держави; передача урядові чужої держави деяких вісток, документів або предметів; підготова до згаданих проступків або порозуміння з метою доконання таких проступків; допомога аґентові чужої держави в розвідчій діяльности); 35) **зі ст. 1, 2, 6, 8, 9 декрету Президента Польщі з 22. листопада 1938. р. про охорону деяких інтересів держави** (ушкодження предметів, необхідних до військової оборони держави або збройних сил; утруднювання правильного ділання військових заведень; порозуміння з аґентом чужої держави або міжнародньої організації у справі діяння на шкоду польської держави; поклик до загального страйку, до льокавту або стримання довозу харчів до міст; участь в організації, що змагає до збірного замкнення підприємств); 36) **зі ст. 173 уст. 3, ст. 174, уст. 2, ст. 175 уст. 4, ст. 176 уст. 3 і 4, ст. 177 закону з 9. квітня 1938. р. про загальну військову службу** (всякі способи відтягатися від військової служби; вербування до служби в чужому війську або в чужій військовій організації; служба польського громадянина без згоди польської влади в чужому війську або чужій військовій організації); 37) **зі ст. 38 закону з 30. березня 1939. р. про комунікації на службі оборони держави** (якщо службовик або працівник комунікації обнижує справність або загрожує комунікаційному рухові).

Наглий суд судитиме від 3. вересня ц. р. кожного, хто доконає або намагається доконати один зі згаданих проступків чи то як винуватець, чи як підбехтувач або помічник. **Перед наглими судами загрожує: 1) кара смерти** за проступок, за який звичайно можна виміряти кару вязниці понад 5 років; **2) кара вязниці від 10 до 15 років** за проступок, за який можна виміряти нижчу кару ніж 5 років вязниці; **3) кари не злаґіднюють** згідно зі загальними постановами карних законів; **4) проти акту обвинувачення не можна внести спротиву; 5) присуду ні постанов наглого суду не можна оспорювати** (апеляцією чи касацією); **6) присуди смерти виконують до 24-ох годин по їх оголошенні. — Міністри: справедливости і внутрішніх справ.**

—o—

Як високий комісар Ліґи Націй виїхав із Ґданська.

КОВНО, ПАТ. Високий Комісар Ліґи Націй у Ґданську проф. Буркгардт після свого приїзду до Ковна у розмові з кореспондентом „ХХ. Амзіюс" сказав: У четвер вранці Форстер звернувся до мене з заспокійливою заявою, але того самого дня ввечір прийшли до мого мешкання аґенти Ґестапо і від півночі того дня слідили за мною. В пятницю ґавляйтер Форстер разом з віцепрезидентом сенату закомунікував мені, що мої функції скінчилися. Вони дали мені дві години часу на те, щоб я вибрався з хати. Трьох аґентів Ґестапо прийшло до мого мешкання і казали мені підготовитися до виїзду. Супроти натиску аґентів Ґестапо я мусів залишити свої речі і бібліотеку. До самоходу я всів тільки з двома своїми секретарями. Я приїхав до Литви, як до одної з найближчих невтральних країн.

Виняткова допомічна служба безпеки

У МІСТАХ, ВОЛОСТЯХ ТА СЕЛАХ.

ВАРШАВА, ПАТ. Появився винятковий розпорядок про допомічну службу безпеки, підписаний премієром ґен. Славой-Складковським. Цей розпорядок передбачує творити на домагання влади загальної адміністрації міські, волосні та громадські сторожі, яких завданням має бути співпрацювати з владою загальної адміністрації в обсязі, який ця влада устійнить. Обсяг і плян праці устійнює повітова адміністраційна влада. До участи у міських, волосних та громадських сторожах зобовязані всі від 17 до 60 літ життя з винятком осіб, що виконують урядові функції, суддів і прокураторів, службовиків державних підприємств і монополів, лікарів, що виконують практику і фармацевтів як теж жінок, що виконують материнські обовязки над дітьми до 13-ти літ.

До виняткової допомічної служби безпеки покликують письменно або устно, в цім останнім випадку покликання потвердять устно. Покликані мають харчуватися на власний кошт. Мусять пристосовуватися до обовязкового правильника.

У виняткових випадках можна перевести озброєння сторожі.

—o—

Банки виплатять вклади покликаним на війну.

ВАРШАВА, ПАТ. Міністерство скарбу видало обіжник до всіх банків, щоб особам, покликаним до війська, виплачували всі ощадності вклади без обмежень

Що скидають літаки...

ВАРШАВА, ПАТ. Команда Протилетунської Оборони краю проголошує напрямні, якими треба кермуватися при знайденні ворожих літаків, що примусово причалили або знищених із залогою, чи теж без залоги. Коли в тих літаках знаходяться якісь предмети треба їх забезпечити доки не прийдуть органи Державної Поліції або військової влади. Знайдених паперів не можна нищити або перетримувати, але негайно віддати цивільній або військовій владі.

Німецькі літаки скидають ріжні предмети, як цукорки, харчеві продукти і т. ін. Перестерігаємо цивільну людність, щоб не уживала тих продуктів ,бо вони можуть бути затроєні. Також не треба вживати інших знайдених предметів, бо це може бути звязане з небезпекою для життя.

Стверджено, що німецькі літаки скидають по кілька або кільканацять осіб з легкопалами. Завданням тих десантів є нищити телефонічні й телеґрафічні лінії, висаджувати мости, збирати вістки про рухи військ і переказувати їх через радіо противникові. Закликаємо людність сіл і містечок, щоб за всяку ціну намагалася тих диверсантів зловити та помагати, як їх ловлять органи Державної Поліції чи військової влади. Треба зорґанізувати постійну охорону телеґрафічних і телефонічних ліній та обектів, що їх диверсанти можуть знищити, чи то у формі постійної охоронної обсади, чи теж у формі стеж. Про всі підозрілі особи, що появляються на просторі волостей, громад та осель, треба повідомляти дотичну владу.

—o—

КІНЕЦЬ СЕСІЇ СОЙМУ І СЕНАТУ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент Річипосполитої замкнув із днем 3-го вересня ц. р. надзвичайну сесію сойму і сенату.

—o—

ВОЄВОДА КОСТЕК-БЕРНАЦЬКИЙ ГОЛОВНИМ ЦИВІЛЬНИМ КОМІСАРЕМ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент держави іменував Вацлава Костек-Бернацького, дотеперішнього поліського воєводу, міністром і доручив йому виконувати уряд головного цивільного комісаря. Уряд головного цивільного комісаря створено декретом президента держави про виконування верховодства над збройними силами, про орґанізацію головної військової влади та про цивільних комісарів — від моменту призначення начального вожда.

—o—

Невтральність Латвії й Естонії.

РИГА, ПАТ. Президент латвійської республики підписав таку заяву: Латвійська республика зберігає повну невтральність у війні, яка вибухла між чужими великдоержавами та згідно з законом про невтральність постанови того закону входять у життя з днем 1-го вересня ц. р. у відношенні до всіх держав, які воюють.

ТАЛЛІН, ПАТ. У проголошеному декретом президента республики законі про невтральність Естонії естонський уряд увів стан невтральности в життя з днем 1-го вересня ц. р.

—o—

Ріжні вісти.

Президент Сметона видав до литовського народу відручне письмо, в якому заявив, що обі сторони, які воюють, Польща і Німеччина, заґарантували невтральність Литви.

Шведський уряд заборонив цивільним літакам перелітати над Швецією. Курсуватимуть тільки літаки правильної комунікації.

Папа прийняв у суботу на авдієнції польського амбасадора при Ватикані мін. Папеє.

В Єгипті проголошено в неділю воєнний стан.

Міжнародній комітет Червоного Хреста у Женеві згідно з міжнародніми конвенціями та устійненою вже традицією запропонував свою допомогу товариствам Червоного Хреста у державах, які воюють.

У Бартінінках, що лежать на литовському пограниччі, причалив на литовській території ушкоджений стрільнами німецький розвідчий літак. Пільота інтернували, літаком заопікувалася військова влада.

З коминів німецької амбасади в Льондоні добувався дим. Персонал палив документи. Вхід до амбасади був зариґльований.

Мадярський посол у Римі Вінналі був на авдієнції у міністра Чяно.

Промова міністра Бека.

ВАРШАВА, ПАТ. Міністр Бек виголосив у неділю в міністерстві закордонних справ через радіо таку промову:

Громадяни! В таку поважну хвилину, коли наша Армія коло кордонів зі зброєю в руці боронить чести і прав Річипосполитої, не час на довгі і подрібні експлікації. Події, які попередили цей жахливий воєнний струс, мусять знайти і знайдуть відповідне вияснення, яке щераз насвітлить у подробицях провідні думки державної праці Польщі у відношенні до інших народів. Але вже й того, що сьогодні загально відоме, досить, щоб нашу країну, яка сміливо бореться з наїздом, окружити симпатією і признанням цілого культурного світу.

Це річ усім відома і ніхто, що правильно глядить на справи, не сумнівається в тому, хто був напасником, чому та які мотиви оживляють кожну з тих двох держав, що станули сьогодні напроти себе зі зброєю в руці. В мирній політичній праці побіч того, що можна би назвати біжучим інтересом держави, ми боронили завжди вартости іншої та багато глибшої, боронили деяких засад із глибоким переконанням, що ані людина ані держава не можуть жити постійно без підстав морального характеру та що сам матеріяльний добробут не полагоджує того, що в людстві велике. Перед близькою небезпекою ми остерігали отверто, що тих засад боронитимемо до кінця, ми стверджували, що нас оживляє дух людської солідарности, що розуміємо терпіння й потреби інших, що можемо і хочемо робити договори, але межа тих договорів відома: вони не можуть сходити нижче обовязку нашого покоління супроти спадщини, яку ми дістали, за яку ми боролися і яку черговим польським поколінням хочемо гідно передати. В тій боротьбі ідеї, яка випередила сьогоднішню збройну боротьбу ми натрапили на великі народи, що ставлять ті моральні вартости теж на першому місці. Поруч нашого давнього союзника, Французької Республики, ми стрінули англійський нарід до своїх засад і своєї моралі глибоко привязаний. В міру як зарисовувалася небезпека не тільки для нашої батьківщини, але й для всього світу, небезпека тріюмфу насилля, затіснилися взаємини, що лучили нас із тими двома великими народами і форми нашої співпраці з ними прибирали щораз конкретніший вигляд. Ми вірили, що взаємні зобовязання, які вяжуть нас із тими народами, витримають пробу дійсности. Ті народи вірили напевно, що і ми проголошуючи свої засади, не говоримо цього надармо, але ми зобовязані зробити й висновки з ідей, які визнаємо. Вони повірили нам і ми повірили їм. Ці передбачення, чи радше віра, були правильні".

В дальшій частині своєї промови мін. Бек переповідає, як Англія виповіла війну Німеччині й повідомляє, що Франція теж приступила до війни.

„Думаючи про ту велику хвилину — говорив далі мін. Бек — нагадую собі одну розмову з маршалом Пілсудським, який у найлекшій формі любив висловлювати глибокі думки. Коли, переглядаючи ріжні способи ведення політики, сказав, що на важкі години є одна польська політика: політика доброго товариства, політика приязни з людьми і народами, для яких честь не є пустим словом. Виходячи з того засновку польська політика шукала послідовно такої розвязки супроти близької і жахливої для усього світу небезпеки. Ще раз повторюю: ми не розчарувалися і наші союзники теж не розчаруються".

Наприкінці мін. Бек передав привіт польської диплеоматичної служби воякам, що стоять на фронті.

В Польщі творять чеський і словацький леґіон.

Президент Польщі видав 3-го вересня ц. р. декрет про створення чеського і словацького леґіону. Декрет підписав крім президента держави міністр військових справ ґен. Каспшицький. Начальний вожд ґен. Сьміґли-Ридз видав до чеських і словацьких вояків відозву.

Промова короля Юрія.

Англійський король Юрій VI. виголосив у неділю через радіо промову, в якій ствердив, що Англія зробила все, щоб рятувати мир, але їй силою накинули війну. Разом зі своїми союзниками Англія мусить протиставитися засаді, яка дозволяє одному народові в еґоїстичній погоні за владою спроневірюватися договорам й урочисто підписаним приреченням та яка санкціонує ужиток сили або погрози силою проти суверенности й незалежности інших народів.

Наприкінці своєї промови король, рахуючися з тим, що у звязку з війною Англію ще чекає неодин прикрий день, висловлює віру в перемогу при Божій допомозі.

—o—

З боєвого фронту.

КОМУНІКАТ ПОЛЬСЬКОЇ КОМАНДИ.

ВАРШАВА, ПАТ. Перед полуднем 3-го ц. м. наше летунство виконало налет на панцирне згрупування, що передісталося через наші лінії до району Ченстохови. Кількакратні летунські наступи, получені з бомбардуванням та обстрілюванням розпорошили дві ворожі панцирні колюмни, які в переполосі зійшли зі шляху шукаючи криївки в терені. Згрупування німецької панцирної зброї, що знаходиться на постою, закидано бомбами і воно має 30 відс. втрат.

Наше летунство втратило 4 літаки.

В пополудневих годинах німецьке летунство бомбардувало на стації Чарновіце особовий поїзд. Є вбиті і ранені. Підчас вчорашніх летунських боїв у районі Познаня стручено до 16-ої год. 6 ворожих літаків. Німці бомбардували двірець у Вжесьні кинувши 15 запальних бомб. Обслуга не допустила до пожежі. Підчас бомбардування згинуло дві особи, одна важко ранена. Крім цього кільканацять осіб з цивільної людности важко ранені.

В районі Равіча і Лешна наші відділи перейшли 2-го ц. м. в год. 13-тій до наступу випираючи противника за границю. В погоні за ним наші увійшли на німецьку територію.

Дня 2-го ц. м. наша піхота протинаступом відібрала Збоншинь, що його без бою німці заняли вночі з 31-го серпня на 1-го вересня ц. р. Збоншинь відібрала наша піхота бравуровим наступом, якого німці відразу не витримали. Противник залишив на полі бою 17 вбитих. Наші втрати незначні.

НОВИНКИ

5
ВЕРЕСЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 23. серпня 1939
Лупа мч. Іринея.
Лат. Лаврентія.
Сонце: схід 4.44, захід 18.00.
Місяць: схід 21.32, захід 12.06.

Завтра: 6. вересня. Середа.
Ст. ст. 24. серпня 1939.
Евтихія свмч.
Лат. Захарії пр.
Сонце: схід — 4.46, захід — 17.58.
Місяць: схід — 22.18, захід — 13.08.
Остання чверть в год. 19.24.

—o—

— **Передплатникам у Чехії та Моравії** пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди. 1-?

— **Міський комітет суспільної допомоги**, створений в четвер під проводом п. В. Голуховського, перебрав аґенди міського комітету зимової допомоги безробітним. Бюро комітету приміщується при вул. Пілсудського ч. 11 а і ним кермує ґенеральний секретар д-р Франц Шкодзінський та управитель Альфред Люкс. Міський комітет суспільної допомоги буде опікуватися родинами вояків і жертвами війни. Опіку над вояками веде міський комітет у порозумінні з військовою владою. Комітет роздаватиме теплі страви в ріжних точках міста для покликаних до війська вояків, подбає про нічліги для новобранців, впливатиме на їх настрої, влекшуватиме неграмотнім кореспонденцію з їхніми родинами і т. п. Цю працю виконуватимуть відповідні суспільні орґанізації. Секція опіки над родинами вояків інформуватиме родини про вбитих, ранених, полонених, помагатиме при виєднанні запомог, буде посередничати при вишуканні праці, буде опікуватись дітьми і молоддю та вестиме для виселених з терену воєнних дій і даватиме негайну допомогу харчами та одінням для жертв війни. Бюро комітету урядує щоденно від год. 8—15. попол.

— **Основні інформації у справі протилетунської оборони** дає порадня воєвідської округи Л. О. П. П. від 1. ц. м. від год. 5—7-ої вечором при вул. Подлевського ч. 1. (тел. 285-00 і 285-05). Порадня інформує громадянство про засоби індивідуальної протилетунської оборони, про улаштування збірної протиґазової оборони в безпечних та ущільнених помешканнях і дає необхідні поради у справах забезпеки води, харчів і паші перед боєвими ґазами.

— **Продаж залізничих білетів.** Міністерство комунікації вияснює, що залізничі білети на підміські поїзди продають зовсім правильно без ніяких обмежень. Продаж білетів на далеку віддаль стримана. Коли хтось має наглу приватну справу, може дістати залізничий білет за попереднім дозволом повітової адміністраційної влади.

— **Залізничі перепустки** видає городське старосто у Львові в бюрі „Орбіс“ при пл. Марійській, де теж можна дістати всякі інформації.

— **Загострили кари за девізові переступства.** В Деннику Законів появився декрет, який загострює кари за девізові переступства.

— **Уважайте при переході вулиць.** З уваги на те, що шофери не мають права вживати сиґналів, треба, щоб не наразитися на небезпеку, переходити вулиці у приписаних місцях та у приписаний спосіб. Ті, що не застосуються до того, будуть змісця гостро покарані.

— **Клопоти зі запасами хліба.** В минулому тижні господині купили великі запаси хліба. Тепер зголошуються до пекарів і хотять їх виміняти на свіжі. Ось одна запопадлива господиня принесла до пекаря аж 6 бохонців хліба.

— **Американським громадянам,** які хочуть виїхати з Польщі, влада подає до відома, щоб зголошувались до американського консуляту Берестї над Бугом, що влекшить їм виїзд.

— **3.000 зол. вкрали** в ночі з пятниці на суботу 2. ц. м. невідомі вломники, які дістались до бюр фірми Гартвіґа при пл. Марійській ч. 5. де розпороли дві вогнетревалі каси.

— **Дві великі пожежі.** В околиці Новоґрудка діти господаря Ясевича підпалили при забаві стодолу. Пожежа перейшла на довколичні будівлі. Спалилося 11 стодол. Страти понад 30.000 зол., бо в стодолах було вже цьогорічне збіжжя. — В маєтку Яновичі також у новоґрудському повіті, вибухла пожежа в стодолі, підчас молочення жита. Пожежа повстала від мотору „Перкун“. Згоріла стодола, молотільня, мотор і жито. Страти 70.000 зол. Крім стодоли спалився мурований шпихлір зі збіжжям.

— **Міжнародні торги в Туреччині.** В останніх [illegible] відчинили в Ізмірі Міжнародні Торги. На [illegible]критті були [illegible]рисявні представники чужих [illegible]ержав. У Торгах бере участь 11 держав. Торги триватимуть до 20-го вересня.

— **Лікування рака новою методою.** До одної із клінік у Філядельфії зголосився 42-літній фармер, хворий на рака і заявив, що хоче піддатися новітньому лікуванню цієї недуги. Воно полягає на тому, що хворого заморожують, поклавши його на грубу верству порубаного леду. Передтим дають йому застрик анестетику. Пацієнт западає у глибокий сон, який триває яких 4 до 5 днів, а згодом під впливом подаваних йому теплих напитків повинен би вернутися до нормального життя.

— **Де відбуватимуться торги у Львові?** Промисловий Виділ Міської Управи подає до відома, що від суботи 2-го вересня на Ринку не буде торгу, зате будуть торги на **Галицькому** майдані (продаж мяса, дробу, печива, набілу, круп і городовини), на **Стрілецькому майдані** (городовина, овочі), на **Краківському майдані** (печиво, крупи), на **Старім Ринку** (городовина, овочі). Крім цього на інших базарах продаж відбуватиметься нормально. Цей розпорядок обовязує аж до відклику.

— **Арештування паскарів.** Станиславівська поліція притримала різника Мозеса Шварцбарда, який самовільно підвищив ціни на мясо не зважаючи на устійнені максимальні ціни. Крім цього зроблено донос, щоб покарати Михайлину Пону, масарку, за те, що підвищила ціни на масарські вироби.

Підготова Англії до війни.

В англійських шпиталях приготовано 200 тисяч нових ліжок разом з постіллю для майбутніх хорих і ранених. Усі шпиталі засобилися теж у новий запас ліків і хірургічного знаряддя. На приказ міністерства здоровля видано брошуру з вказівками, які і кілько треба придбати харчевих продуктів, щоб можна тиждень вижививти 5-особову родину. При цьому подають там навіть справоєнне такого дешевого, а поживного обіду з придбаних харчів.

Новий розклад їзди.

Новий розклад їзди пасажирських поїздів оголошено в пятницю 1. вересня ц. р. з важністю від 1. п. м.

Поїзд ч.:	Приїзд:	Відїзд:	Напрям:	Шлях:	Перон:
P. 4620	0.59		Сянки	6	III
P. 742		1.19	Розвадів—Люблин	2	IV
P. 3007		2.01	Станиславів	12	I
P. 29		2.21	Підволочиська	[illegible]	III
P. 32	3.01		Підволочиська	12	I
P. 2037	3.09		Рейовець—Варшава	3	V
P. 39		3.11	Здолбунів	6	III
P. 43		3.31	Володимир Вол.	8	II
Pd. 730		3.34	Городок	2	[illegible]
P. 44	1.01		Здолбунів	1	IV
P. 4609		5.21	Сянки	4	III
Pd. 2012		5.48	Бруховичі	3	V
P. 4844	5.50		Лавочне	6	III
P. 80	7.01		Підгайці	8	II
Pd. 2007	7.09		Бруховичі	3	V
Pd. 703	7.13		Городок	1	IV
P. 1305	7.33		Яворів	10	II
P. 762		7.34	Краків	2	IV
P. 104	9.01		Володимир	4	III
Pd. 2020		9.48	Бруховичі	3	V
P. 729	10.28		Краків	1	IV
Pd. 2015	11.09		Бруховичі	3	V
P. 180		11.31	Стоянів	2	IV
Pd. 802		12.34	Городок	1	IV
Pd. 2028		13.48	Бруховичі	3	V
P. 173		14.21	Золочів	4	III
Pd. 2023	15.09		Бруховичі	10	II
P. 183		15.11	Здолбунів	6	III
Pd. 767	15.13		Городок	1	V
Pd. 826		15.34	Зимна Вода	2	IV
Pd. 2032		15.48	Жовква	3	V
P. 2000	17.01		Стоянів—Здолбунів	8	II
Pd. 783	17.13		Зимна Вода	1	IV
Pd. 2086		17.43	Бруховичі	10	II
P. 222	18.01		Золочів	6	III
Pd. 3055		18.02	Ходорів	12	I
P. 1320		18.11	Яворів	3	V
P. 3034	18.46		Станиславів	12	I
Pd. 2031	19.09		Бруховичі	3	V
P. 235		19.31	Підгайці	4	III
P. 858		19.34	Краків	2	IV
P. 4841		20.09	Лавочне	6	III
Pd. 866		20.34	Зимна Вода	1	IV
Pd. 2035	21.08		Жовква	8	II
[illegible] 2044		21[illegible]	Рейовець—Варшава	[illegible]	II
Pd. 823	22.13		Зимна Вода	[illegible]	IV
P. 825	22.28		Краків	[illegible]	IV
P. 831	23.13		Люблин	3	V
Pd. 3070	6.46		Ходорів	12	I

Люстрації львівського воєводи.

ЛЬВІВ, ПАТ. Львівський воєвода Альфред Білик перевів люстрацію терену на просторі здовж шляху Львів—Яворів—Ярослав—Перемишль—Мостиська—Городок Ягайлонський—Львів. У часі люстрації воєвода ствердив, що ціни артикулів першої потреби втримані на дотеперішньому рівні. Спроб спекуляції нема. Діяльність Комісій бранки коней і возів проходить справно. Протилетунські рови викінчені так, що тепер уже починають їх шалювати.

В Яворові воєвода ствердив запас десерового масла у кількости коло 25 сотнарів. Його розвезуть, як тільки минуться комунікаційні трудноті.

Присилайте передплату!

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА“: „СУЧАСНІ ДІВЧАТА“.

Молода американка скінчила університет і шукає посади. Покищо сидить у родичів на селі і має любовні періпетії. Її коханий відїзджає на два роки до Бельгії, щоб заробити дещо грошей і щойно тоді з нею одружитися. Молода дівчина постановила останні два дні перебути зі своїм хлопцем удвійку, далеко від людей над самітним озером. Цьому гостро спротивилась мама, хоча сама незвичайно поступова жінка, завзята феміністка й письменниця. Те, за що вона сама довго боролася — право жінки рішати самій про свої вчинки й мати повну свободу рухів — видається їй супроти власної доньки зовсім неможливе. А донька, що вважала все свою маму за дуже поступову і ліберальну, робить їй тепер закид гіпокризії і смішного консерватизму. І ось завзята феміністка стає тепер перед питанням: чи дозволити доньці на повну свободу й право робити, що їй подобається, чи зберегти свою материнську владу. Як бачимо проблема цікава і наскрізь актуальна. На жаль все це виведене у фільмі наскрізь по американськи, з усякими комедієвими „тріками“. Авта їдуть з недозволеною швидкістю, валізки падуть людям на голови, старенька бабця стрибає і танцює. Уявляємо собі як інакше вийшла би така тема у французькій режисерії. Головні ролі грають герої „Чотирьох доньок“ Прісцілля Лейк і Джофрей Лінн.

—o—

Дописи.

БОРЩІВ

Гостина театру Комаровського „Промінь“. Серед теперішніх горячих настроїв театр Комаровського „Промінь“, який гостив у Борщеві в днях 26, 27 і 28. 8. ц. р. був милою несподіванкою для борщівської публики. Три вистави, що їх дав театр: „Жертва коханки“, „Бен Гур“ і „Шельменко чура“ внесли трохи світла в ту буденщину, серед якої опинились тутешні громадяни, які поза закупами нафти, соли, муки та цукру нічого не бачать. Здається, що музика цього театру, яка заповняла перерви своєю грою, найбільше захопила публику, бо рідко котрий з наших театрів може похвалитися такою. Не гармонізував лише ансамбль артистів з музикою за вийнятком деяких. Коли п. Комаровський, п. Комаровська і може ще двох-трьох артистів на всіх 25 вибиваються споміж цілого ансамблю і не власне відбиває та дещо разить. Одначе декорації, костюми і музика таки кажуть нам крізь пальці дивитись і на деякі інші недостачі, які при добрій волі артистів та режисера може з часом зникнуть.

„Ножиці“ на Поділлі. Урожай у цій закутині Поділля в цьому році був дуже гарний, може кращий, як у попередньому. Град знищив збіжжя лише в деяких селах у мельницькому районі та в кількох селах у борщівському. Масових нещасть, як по інших повітах,

не було. Одначе збіжжя [illegible] самих жнив почало тратити на ціні так, що [illegible] дійшла тепер до найнижчого рівня. Пшениця [illegible] зол., жито 10 зол., ячмінь і кукурудза по 12 [illegible], тимчасом коли товар першої потреби, якого кожде [illegible] щодня той рільник, з дня на день починає [illegible]. В додатку збіжжя якого виключним купцем [illegible] Окружний Союз Кооператив у Борщеві, [illegible] не можна і продати, бо нові магазини збіжжя [illegible] продані тому, що тепер дуже тяжко за [illegible].

ДОЛИНЩИНА.

Курс [illegible] перетворів відбувся заходами [illegible] філії „Сільського Господаря" в Но[illegible] „Сільського Господаря" цілого по[illegible] серпня. В курсі взяло участь 32 слу[illegible] Новоселиця, Пацикіе, Гошів, Тяпче, В[illegible] Мізунь-Пшеничнин, Спас, Княжівське, Перегінсько та дві інструкторки „Сільського Господаря" зі Стрия. Викладав спеціяліст від цих справ інж. Локшинський зі Львова, автор кількох книжечок з цієї ділянки. Учасники скористали дуже багато, бо навчилися, як треба переховувати різні овочі і ярини, як правильно їх сушити (головно гриби) і як переробляти на мармеляди, вина тощо. На закінчення курсу уладили курсанти спільну перекуску, в часі якої промовив до курсантів від філії „Сільського Господаря" о. М. Чорнега з Долини; промовляв також інж.-агроном Підлісецький та інструкторка зі Стрия. Після того курсанти дістали посвідки закінчення курсу.

Відпусти в Гошові. Не зважаючи на воєнні алярми, ціле літо йдуть паломники з усіх сторін на Ясну Гору в Гошові; найбільше їх було на Спаса (понад 7.000 до св. Причастя) і на Успення Матері Божої. Ігуменат монастиря оо. Василіян докладав зусиль, щоб паломники мали всі вигоди на зразок таких місць у інших народів. І так: заведено електричне освітлення, водопроводи, відновлено і помальовано церкву, побудовано гарну [illegible], будується каплиця для відправ на дворі. Але ще багато недомагань, що прикро вражають [illegible]. Чудотворний образ Матері Божої все засłонений, лише десь-колись на хвилину його відслонять, але [illegible] всі не можуть його бачити; а інші не вважають [illegible] відслонення. Чи не краще, щоб у неділі і свята [illegible] був відслонений від год. 9. до 13-ої? До сповіди треба [illegible] більше священиків, а то [illegible] люди [illegible] лайкою здобувають місце при [illegible]. Пр[illegible] треба людей на кожній Службі Божій, а не забороняти священикам причащати, бо люди даремне по кілька разів тиснуться до престола і відходять з огірченням, а то і з лайкою та навіть богохульствами. Зате на співаній Службі Божій св. Причастя непотрібно тягнеться дві години. Для вигоди паломників треба би збудувати великі піддашшя, як охорону перед дощем і місце на нічліги, треба порядної, чистої гостинниці для інтелігенції, бо в тій, що є, годі що зїсти з причини страшного бруду, треба теж конче більшого числа виходків.

Збірка на Рідну Школу на „Ясній Горі". Заходом кружка „Рідної Школи" в Долині, відбулася за дозволом долинського староства збірка в хосен Рідної Школи на „Ясній Горі" в Гошові у свята Преображення Господнього та Успення Божої Матері. Збірка принесла першого дня 173 зол., другого 200 зол. Впр. Ігуменатові оо. Василіян належиться подяка за дозвіл перевести збірку у відпустовому місці.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА МОВА, науково-популярний місячник. Жовква, вересень 1939 р. Р. VII. Ч. 9. Зміст: І. Огієнко: Найперше джерело для вивчення рідної мови. — Н. Королева: Для справи, оповідання. — Проф. [illegible] Вилитгорський: Психологічна основа повстання [illegible] них і пестливих слів. — І. Огієнко: Українськ[illegible] літературний наголос: Іменникова енкліза в у[illegible] мові. — Проф. д-р Ів. Панькевич: Словниськ[illegible] турні мови. — Ів. Огієнко: Мова Евгена Мал[illegible]. М-р Ів. Ковалик: Багатство складених наворо[illegible] рил в українському дієслові. Волошки в жит[illegible] Гординський: В нас вірші пише всяк. — Про[illegible] Кобилянський: Мова сьогобічних видань для [illegible] молодняку. — Денник літературного критика [illegible] дання. — Рідномовне. — Допиcи прихильник[illegible] мови. — Журнали, надіслані до Редакції. — [illegible] Адміністрації.

ВІСТНИК. Львів, вересень 1939. Кн. 9, Р. [illegible] Зміст: Ю. Клен: Відгомін віків. — С. Ку[illegible] Знак доби. — Марко Аміо: Емілія Богарне. — В[illegible] вич: Українці в Америці. — А. Р.: Жидівськ[illegible] ня і націонал-соціялізм. — Гр. М. Тишкевич: [illegible] — Л. Гайовлак: Гітлер і Велика Британія. [illegible] Слідами Ст. Ґрабського. — Девіюс: На маргін[illegible] го пакту. — М. Л.: З пресового фільму. — Б[illegible] фія. — Від Адміністрації.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО, двотижневик, орган [illegible] У.В. Львів 1. вересня 1939. Р. XXVII. Ч. 13.

НАША БАТЬКІВЩИНА, журнал красзнав[illegible] туристики, орган Т-ва „Пласт" у Львові. Львів [illegible] серпень 1939. Р. III. Ч. 7-8.

ШЛЯХ, релігійно-громадський часопис д[illegible] ду. Луцьк, серпень 1939 р. Р. III. Ч. 8.

БОЖІ СЛІДИ, двомісячник. Львів 1939. Р. [illegible]

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, місячник Чина Н. [illegible] тов Саск. серпень 1939. Канада. Р. 11. Ч. 8.

КАЛОСЬСЕ, беларускі літаратурна-навук[illegible] грамадзкі часапіс. Вільня, ліпень-верасень 19[illegible] Год V. кн. 3.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

[illegible]ЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 4. вересня год. 18 „Пірат".
Вівторок 5. вересня год. 17. „Субретка".
Середа 6. вересня год. 17. „Субретка.
Четвер [illegible] вересня год. 17. „Субретка.

Театр Ріжнородностей

Від понеділка до [illegible].

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ЗАЛІЩИКИ:
4. 9. За молдавський престіл.
5. 9. Безталанна.

Українська Капеля Бандуристів Степана Орача.

7. 9. Хирів.
7. 9. Добромиль.
10. 9. Перемишль.

К І Н А.

АМПІР: „Шістьох із передмістя".
АПОЛЬО: „На крилах слави".
АТЛЯНТИК: „Шифра 418".
БАЙКА: „Капітан Тейльор" і кольорова гротеска.
БАЛТИК: „Вязень ч. 4826", „Боротьба за щастя".
ВАНДА: „В сітях розвідки", „Стрінулися в Парижі".
ГРАЖИНА: „Князь і пропак", „Малий моряк".
ЕВРОПА: „Сучасні панни".
КАСІНО: „Гонолюлю".
КОПЕРНИК: „Франкенштайнів син".
МАРУСЕНЬКА: „Син кантора".
МЕТРО: „Знахар", „Щаслива 13-ка".
МУЗА: „Життєві розчарування".
МІРАЖ: „Прокуратор Андреєв", „Трафальгар".
ПАКС: „Палкі серця".
ПАЛЯС: „Циганські мельодії"
РАЄ: „Небезпечне кохання".
РІЯЛЬТО: „[illegible] на фронті".
РОКСІ: „[illegible] до Ріо", „Теодора робить [illegible]".
СВІТ: „Морські чорти", „Готель Го[illegible]".
СВЯТОВИД: „Царський курієр", „[illegible]".
[illegible]ЛЕВЕ: „Субретка" та ревія.
ТОН: „День на перегонах", „Виправа на Марса".
УТІХА: „Злочин у Монте Карльо" та ревія.
ХИМЕРА: „Пансіонат „Мімоза" та додатки.

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Давос" (Швайцарія).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 4. вересня 1939.

6. 56 Сигнал. 7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика з пл., 8.15 Сільський купець і його журби. 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Розр. музика з пл.; у перерві **„Розвиток української музики, гутірка в українській мові Вас. Витвицького,** 13.40 Година наймолодших: „Геройський ведмедик", 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Для молоді: Завіша Чорний, 15.15 Орх., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Пополудневий денник. 16.10 Твір сліпого вояка, 16.20 Скрипка, 16.45 Сусп. науки. 17.00 Біжучі вістки, програма, 17.05 Гутірка про Л. О. П. П., 17.10 Із спікерового альбума, 18.00 Балетова музика, 19.00 Авд. союзу офіцерів резерви, 19.25 Інтервю з учасником кадр. компанії. 19.35 Розр. концерт, 20.05 Резерва, 20.15 Хліб. скринька, 20.25 Спорт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт., 21.30 Звук. репортаж із Кремянця зі свята в честь Словацького. 21.50 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Музика з пл., радіоденник.

Вівторок, 5. вересня 1939.

6.56 Сигнал. 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл. 8.10 Музика з пл., 8.15 Не журімся засобами. 11.00 Для шкіл: Витаємо вас. 11.25 Рапсодії з пл., 11.57 Сигнал. 12.03 Полуднева авд., у перерві в год. 12.15 Полуднева ґазетка, 13.00 Оперова музика з пл., 13.40 Концерт бажань, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Резерва. 15.00 Популярна музика, 15.45 Господарські вістки, 15.50 Фін.-госп. актуалії, 16.00 Пополудневий денник. 16.10 Актуальна гутірка. 16.20 Органовий рецітал, Фел. Нововейського, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Пісеньки про Львів. 17.45 Техн. скринька, 18.00 Дуети А. Шлемінської та Каз. Чекотовського в супр. форт., 18.30 Відгомони сили та слави, 18.40 Вебер: „Гран Дуо Концертант" форт., клярнет. 19.00, 19.15 Для робітників. 19.30 Розр. концерт. 20.05 Музика з пл., 20.15 Для села: Озимі ростини. 20.25 Спорт. 20.30 Резерва. 20.40 Веч. денник, метеорольоґ, вістки, спорт. 20.55 Промова міністра освіти, 21.10 Звук. репортаж із Кремянця зі свята в честь Словацького. 21.30 Віол., форт., 22.00 Відчит про Демокрита, 22.15 Сучасне вок. мистецтво в Італії, 22.30 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Музика з пл., 23.20 Вістки радіоденника.

Середа, 6. вересня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Трансм. з Варшави, 8.10 Музика з пл., 8.15 [illegible] на гутірка. 8.25 Туристичні віст[illegible] 11.10, 11.30 Трансм. з Варша[illegible] Сигнал. 12.03 Полуднева ав[illegible] інформ. ґазетка в [illegible]. **13.10 Форт. рецітал Романа [illegible]** [illegible] Барвінський, [illegible] музика [illegible] Моди [illegible] лярна музика [illegible] вістки, 16.00 [illegible] Актуальна гутірка, 16.20 Пісні [illegible] та Ліста, 16.45 Життя вселен[illegible] Біжучі вістки з міста та провін[illegible] Хор пісні у вик. октету, 17.30 [illegible] ський з пл., 17.50 Жінка та [illegible] ство. 18.00 Ліст: Фавстівська [illegible] нія, з пл., 19.00 „Вкрадений [illegible]" гумореска Аллана По, 19.30 Р[illegible] церт, 20.05 Музика з пл., 20.15 [illegible] Завдання сільської молоді [illegible] рішню пору, 20.25 Спорт, 20.[illegible] Резерва, 20—40 Веч. денник, мет[illegible] вістки, спорт, програма на завтра, [illegible] Шопенівський концерт, 21.40 [illegible] новини, 22.05 Репортаж із м[illegible] мячу: Польща—Юголавія, 22.[illegible] Музика з пл., 23.00 Ост. віст[illegible] Евент. музика з пл., 23.20 Вісти [illegible] денника.

Українське громадянство [illegible] ється збільшення україн[illegible] діоавдицій.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . [illegible]
Остання сторінка 1/2 . . . . . . [illegible]
Остання сторінка 1/4 . . . . . . [illegible]
Остання сторінка 1/8 . . . . . . [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький.

Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло"

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, R[illegible]
З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Р[illegible]